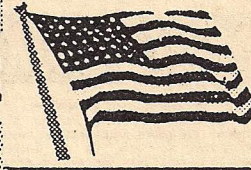

DE VLIEGENDE HOLLANDER

DAGBLAD VERSPREID DOOR DE GEALLIEERDE LUCHTMACHT

No. 65. MAANDAG 30 OCT. 1944

Den Bosch, Tilburg, Bergen - op - Zoom, Breda en Goes bevrijd

- Duitschers teruggedrongen richting Moerdijk
- Duitse tegenaanval tusschen Maas en Peel
- Keulen gebombardeerd ; Tirpitz geraakt
- Zware Japansche verliezen in den Pacific

Londen, 30 Oct.—Binnen een week heeft het offensief van het Britsch Tweede en Canadeesche Eerste Leger geleid tot de bevrijding van een groot gedeelte van Noord-Brabant. Den Bosch werd bevrijd door troepen uit Wales, Tilburg door Engelschen, Breda door Polen, Bergen-op-Zoom door Canadeezen. Op 27 October werd bekend gemaakt dat Geallieerde troepen waren geland op Zuid-Beveland. Twee dagen later bereikten zij Goes. Aldus maakt de campagne voor het openstellen van de haven van Antwerpen voor de Geallieerde scheepvaart goeden voortgang.

Op Zondagmorgen 22 October werd door troepen van het Britsche Tweede Leger een offensief geopend op het Duitse Vijftiende Leger dat, door het bezet houden van groote gedeeltes van Brabant en Zeeland, het den Geallieerden onmogelijk maakte de vitale haven van Antwerpen met zijn vooroorlogische dagcapaciteit van 50.000 ton in gebruik te nemen. Terwijl het Canadeesche Eerste Leger—waarbij ook Britsche en Poolse formaties meevechten—Westelijk Zeeuwsch-Vlaanderen van Duitschers zuiverde en druk uitoefende in de richting van Bergen-op-Zoom en Breda, trokken colonnes van het Tweede Leger vanaf een lijn ongeveer van Oss naar Best, Westwaarts. Op Dinsdagavond 24 October bereikte de 53ste Britsche divisie uit Wales den rand van Den Bosch. De bruggen over de Zuid-willemsvaart waren door de Duitschers opgeblazen. De Duitschers bestreken, schietend vanaf de daken der huizen, de straten naar de Zuid-willemsvaart met hun vuur. Vlammenwerpende tanks staken, dwars over het kanaal, de huizen waarin de Duitschers zich hadden verschanst, in brand. Er werd een noodbrug aangelegd en de Britten drongen Den Bosch binnen. Twee dagen lang werd er in de straten gevochten, toen waren de Duitschers uit Brabant's hoofdstad en de eerste bevrijde bisschopsstad verdreven. Er waren naar verhouding onder de burgerbevolking weinig slachtoffers gevallen. De St. Jans-kathedraal had weinig geleden.

Tusschen Den Bosch en Tilburg moest op enkele plaatsen hevig worden gevochten voor de Duitschers uit hun stellingen waren verdreven.

VOUGHT

Het berucht concentratie-kamp Vught is op Vrijdag 27 October door de Britsche legers bevrijd. In het kamp zijn thans de Duitse bewakers en NSB-ers uit den omtrek opgesloten.

Dagen lang werden Geallieerde luchtoperaties door zeer slecht weer bemermd. Geleidelijk—aan werd echter de Duitse tegenstand gebroken. Ten Zuidwesten van Den Bosch gebruikten de Duitschers het Afwateringskanaal als flankdekking. Dit vergde zooveel van hun krachten dat zij den stoot in de richting van Tilburg niet konden houden, en op Vrijdag 27 October werd deze stad bevrijd. Den volgende dag rukten de Canadeezen Bergen-op-Zoom binnen. Op Zondag bereikten de Polen Breda. In al deze steden was betrekkelijk weinig materiele schade aangericht. De Geallieerde troepen werden met uitbundig enthousiasme als bevrijders begroet.

offensief in de richting van den Moerdijk te vertragen, zetten de Duitschers eind vorige week een tegenaanval in tusschen Maas en Peel. De Amerikanen die aan dezen aanval het hoofd moesten bieden gaven eenig terrein prijs, o.a. de plaats Meyel. Zij wisten echter te verhinderen dat deze Duitse aanval eenig succes van beteekenis boekte. In den rug van de Duitschers werden de bruggen van Venlo en Roermond gebombardeerd, mede door toestellen van den Nederlandschen Marine-vliegdiens.

Teistering vanuit de lucht

Iets ten Westen van Tromsøe in Noord-Noorwegen werd het reeds ge-

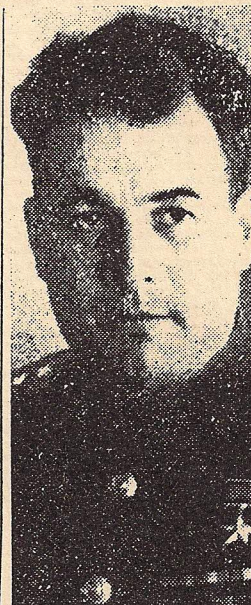
OFFICIEELE LASTGEVING

De Nederlandsche Regeering gelast alle burge-meesters en het gansche personeel in Overheidsdienst, op geen enkele wijze medewerking te verleen aan den Duit-schen roof van kleedingstukken, dekens en andere gebruiksvoorwerpen, die toebehooren aan Nederlanders.

Een catastrofe voor Japan

Van de ongeveer 60 Japansche oorlogsbodems waarmee de Derde en Zevende Pacific-vloot van Amerika bij de Philippijnen in contact kwamen, zijn, er blijkens een officieel bericht van Admiraal Nimitz, slechts twee zonder kleerscheuren af gekomen. Vier vliegakampschepen, twee slagschepen en zes zware kruisers werden tot zinken gebracht. De Japanners verloren 171 vliegtuigen.

De Amerikanen verloren een vliegakampschip en twee kleine vliegak-schepen. Volgens Admiraal King is de aanvalskracht van de Japansche vloot door den nederlaag bij de Philippijnen gehalveerd.

GENERAAL

IWAN TSJERNIAKOWSKI, de jongste legeraanvoerder van de Sowjet-Unie en zoon van een Joodschen transportarbeider, leidt de operaties in Oost-Pruisen.

GESTAPO-BEULEN

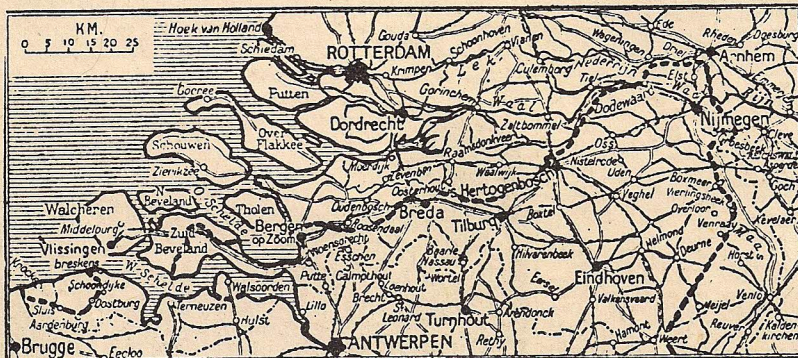
Londen, 28 Oct.—Radio-Oranje zond vandaag uit:

De Regeering heeft Donderdag bekendheid gegeven aan het misdadig optreden van de Gestapo in Amsterdam, na den moord, door de Gestapo voltrokken, op den Gestapo-agent Herbert Oeischlägel. De Regeering signaleerde de Gestapobeamtenaren: Aussendienstleiteiler Lages, zijn vertegenwoordiger Blumenthal, den bureau-chef Schlittermann, den Führer van de Sonderkommandos 4 E en 4 W Albert, en den Referent Dettmann.

Thans is bekend dat de naam van den moordenaar, die in tegenwoordigheid van Gestapo-authoriteiten 29 onschuldige vaderlanders te Amsterdam vermoorde, Viernann luidt. Hij en alle andere Gestapo-beulen zullen persoonlijk aansprakelijk worden gehouden voor al hun misdaden. Op last van Lages zijn op Donderdag 26 October voor de Grootte Kerk te Haarlem 10 onschuldige vaderlanders gefusilleerd. Zij stierven als helden. Een blok huizen werd verbrand, alles wexens het onschadelijk maken van een Gestapo-man. De schuldigen zullen hun straf niet ontpoopen!

UIT BERLIJN

Zijn rede op Vrijdag 27 October verklaarde Goebbels dat hij Hitler in zijn hoofdkwartier had opgezocht, en dat Hitler vaster dan ooit in een Duitse overwinning geloofde. Alle Duitschers zijn heel erg geschrokken. Ze hadden niet gedacht dat het al zoo ver met den Führer was.

Ook de bevrijding van Zuid-Beveland maakt goeden voortgang. De Canadeezen drongen over den dam in het Kreekerak Zuid-Beveland binnen, en stonden na harde gevechten over smalle wegen door geïnundeerd gebied, na enkele dagen aan het kanaal van Wemeldinge naar Hansweert. Zij brachten contact tot stand met Britsche troepen die bij Baarland en Hoedekenskerke waren geland, en bereikten op Zondag 29 October Goes.

De laatste Duitse artillerieposten op Walcheren werden op Zaterdag 28 en Zondag 29 October zwaar gebombardeerd door de R.A.F.

Duitse tegenaanval

Met de bedoeling het Geallieerde

havende Duitse slagschip Tirpitz op Zondagmorgen 29 October aanevalen door Lancaster-bommenwerpers. Het Russische opdringen in Noord-Noorwegen had de Tirpitz gedwongen, de schuilplaats in de Altenfjord te verlaten. Het schip werd getroffen door minstens één bom van 5½ ton—een der z.g. "aardbevingsbommen."

Keulen kreeg op Zaterdag 28 October zijn tot dusver zwaarsten aanval van den oorlog. Zevenhonderd zware Britsche bommenwerpers lieten bijna 5.000 ton aan bommen vallen. De Amerikanen bombardeerden de rangeerterrinen van Hamm en Münster. Keulen stond Zondagavond nog in lichter laaie.

VOOR ROTTERDAM

De Grootte Raad van het Zwitsersche kanton Bazel heeft op 26 October een door alle fracties ondersteund voorstel aangenomen waarin de kantonale Regeering verzocht werd, een groote hulpac-tie op touw te zetten voor de bevolking van Rotterdam. In de toelichting werd gewezen op de warme vriendschap die het Zwitsersche volk voelt voor Nederland en op de nauwe banden, die van oudsher hebben bestaan tusschen de Rijnhavens Bazel en Rotterdam.

HET LOGBOEK

Op de meest perfide en leugenachtige manier heeft de vijand zijn gansche propaganda-apparaat er voor gespannen om een wig te drijven tusschen stakende spoorwegmannen en de overige bevolking. Duitschers en landverraders stellen het voor alsof de nijpende voedselcrisis voortvliet zijn oorzaak zou vinden in de spoorwegstaking. De vijand verzuipt te vermelden dat hijzelf de voertuigen van alle soort in beslag neemt; dat hijzelf groothandel en veemen heeft gepand; dat hijzelf door zijn jacht op dwaanzakkers de voedsel-distributie onmogelijk heeft gemaakt.

In het overgrote deel des lands zijn de stakers en de bevolking die hen beschermt en steunt, keihard gebleven. Zij berispen dat met het opheffen der staking alleen het Duitsche belang gediend zou zijn. Indien stakers in één enkele provincie Groningen—blijkens sommige berichten verslapping optreedt, dienen de spoorwegmannen daar te beseflen dat zij niet voor Nederland, maar voor Duitschland aan het werk gaan, en het daardoor mogelijk maken dat voor hun collega's en makkers in de tien andere provincies waar vastbesloten wordt doorgeσταakt.

Laten de twijfelaars onder de Groningsche spoorwegmannen bovendien dit beseflen:

In elk gebied waar de staking zou verlopen, zou de Geallieerde luchtmacht gedwongen zijn in veel sterker mate te opereeren dan thans reeds geschiedt. Noodgedwongen zou de Geallieerde luchtmacht haar vernietigende krachten moeten richten tegen doelen, bemand en bevestigd door Nederlanders. Overal waar de spoorwegen weer in bedrijf zouden komen, zou het Geallieerde Opperbevel de taak moeten overnemen die thans zou doeltreffend en heldhaftig wordt uitgevoerd door de stakende spoorwegmannen. Deze oorlogsnoodzaak zou des te klemmerend worden, naarmate de offensieve acties der Geallieerden in kracht toemen—gelijk zij zullen doen.

Eel pijlen heeft de Nederlandse Regeering in zijn klauw moeten het er bij, in saamgebundelde kracht!

Latent de twijfelaars onder de Groningsche spoorwegmannen bovendien dit beseflen:

In elk gebied waar de staking zou verlopen, zou de Geallieerde luchtmacht gedwongen zijn in veel sterker mate te opereeren dan thans reeds geschiedt. Noodgedwongen zou de Geallieerde luchtmacht haar vernietigende krachten moeten richten tegen doelen, bemand en bevestigd door Nederlanders. Overal waar de spoorwegen weer in bedrijf zouden komen, zou het Geallieerde Opperbevel de taak moeten overnemen die thans zou doeltreffend en heldhaftig wordt uitgevoerd door de stakende spoorwegmannen. Deze oorlogsnoodzaak zou des te klemmerend worden, naarmate de offensieve acties der Geallieerden in kracht toemen—gelijk zij zullen doen.

Eel pijlen heeft de Nederlandse Regeering in zijn klauw moeten het er bij, in saamgebundelde kracht!

7 Dagen

Maandag, 23 Oct.—In Italië Cervia, 20 k.m. van Ravenna, genomen. Op de Philippijnen Palo en Tacloban bevrijd. Engelschen op Euboa. Essen en Berlijn zwaar gebombardeerd door RAF.

Dinsdag, 24 Oct. Engelse troepen bereiken Den Bosch, de Canadezen in de landen van Z.-Beveland. Amerikaansch-Japanse zee- en luchtslag ten O. van Philippijnen en ten Z.O. van Fornosa. 4.500 ton bommen op Essen.

Woensdag, 25 Oct. De Russen nemen Kirkenes in N.-Noorwegen. De Canadezen veroveren het fort Frederik Hendrik, ten W. van Brest. 4.000 ton bommen op Essen.

Donderdag, 26 Oct. Britsche troepen bereiken Tilburg. De laatste 24 uur ruim 5000 Geallieerde toestellen naar Duitschland—steeds 13 vermist. De Russen nemen de stad Munkaevie in Tsjecho-Slowakije. In den zeeslag van Philippijnen 30 Japansche oorlogsschepen tot zinken gebracht of beschadigd.

Vrijdag, 27 Oct. Britsche troepen bereiken Tilburg binnen. Landing van Engelse troepen op Z.-Beveland, achter Duitse linies. Zware gevechten in Oostelijk O.-Pruisen. Voortdurende aanvallen van de R.A.F. op de terugtrekkende Duitse troepen in Griekenland.

Zaterdag, 28 Oct. Canadezen nemen Berzen op Zoom. Op Zuid-Beveland contact tusschen de gelande Engelschen en de van het vasteland komende Canadezen. Majakalla, 70 k.m. ten Z.W. van Kirkenes, door Russen bevrijd. Zwaarste lucht-aanval v.d. oorlog op Keulen.

Zondag, 29 Oct. Breda bevrijd. Geallieerden bombardeeren Moerdijkbrug en Walcheren. De "Torpitz", op weg naar Kiel, door 12.000-ponds bom getroffen. Japansche tegenstand op Leyte (Philippijnen) gebroken. Bulgaarsche wapenstilstandsvoorwaarden bekendgemaakt.

Waarschuwing aan Duitschland

Aanhechting van Pruisisch grondgebied overwogen

Londen, 27 Oct.—De Nederlandsche Regeering heeft aan de regeeringen der Vereenigde Volken en aan de met deze geassocieerde Regeeringen een nota doen toekomen van den volgende inhoud:

"Verschillende rapporten zijn ontvaanen van de Nederlandsche verzetbeweging die aantoonen dat de Duitschers den laatste tijd nieuwe, uitgebreide vernietiging en schade hebben toegebracht in dat deel van het land, dat zij nog bezet houden. Een aanmerkelijk gedeelte van deze vernieling en schade kan niet redelijkerwijze worden toegeschreven aan overwegingen van militaire aard; het is eenzijdig moedwillig en wetteloos. In de huidige omstandigheden wordt het niet raadzaam geacht, hiervan bepaalde voorbeelden te geven, en om voor de hand liggende redenen is het onmogelijk er een volledig overzicht van te geven. Dit kan pas in een definitieve politiek betrefende In geringer mate hebben de Duitschers, alvorens zich terug te trekken, in het bevrijde gedeelte van Nederland hetzelfde gedaan. Met betrekking tot dat gebied kunnen nu voorbeelden worden gegeven. Eel pijlen zijn uitgeblazen of haar machinerieën verwoest. Redenen die geneerle verband hielden met militaire operaties; mijnen zijn in groote mate beschadigd en willekeurige bombardeeren met vliegende bommen heeft verder schade toegebracht.

Een bijzonder schadelijke vorm van vernieling is het onder-water-zetten van vruchtbare streken met zout water, zelfs in gevallen waarin zout water beschikbaar was. Andere streken zijn in ruime mate onder gezet, hetzij op roekelooze wijze, hetzij in een zwaarte militaire noodzaak, met rivierwater.

Moelijke heropbouw

Het behoeft geen betoog, dat het vraagstuk van steunverleening en heropbouw voor zoover dit Nederland betreft op deze wijze oneindig moeilijk is in gewigtige. Zonder overdrivling kan worden gezegd, dat het zeker is, dat als een resultaat van alles wat de Duitschers hebben gedaan, Nederlands kracht om zich met zijn zeer dichte bevolking te herstellen zal blijkens uitermate geringe mogelijkheden zijn. Het oogpunt van den landbouw als uit dat van nijverheid en handel.

Gezien in verband met de systematische plundering, door den bezetter op ongehoorden schaal gepleegd, en met zijn afpersing en plundering in strijd met de Haasche Conventie van 1907 betreffende den oorlog te land, en met de algemeene internationale wetgeving en gebruiken, hebben deze verwoesting en beschadiging thans waarlijk enorme afmetingen aangenomen.

Men kan onmogelijk verwachten, gezien ook de rechtmatige vorderingen van andere naties op Duitschland, dat Duitschland in staat zal zijn de schade, die het in Nederland heeft aangebracht, goed te maken door economische waarden van de rene zijde van de grens naar de andere, binnen een redelijk tijdperk, over te brengen. Ervaringen, in den vorigen oorlog opgedaan, hebben aangetoond welke bezwaren dit meebrengt.

Verder in aanmerking nemend dat het in het algemeen belang is, dat Duitschland zal moeten overgaan tot te zien dat agressie geen voordeel oplevert, is het mogelijk, dat het Nederlandsche volk tot de gevolgtrekking zal komen, ondanks zijn ingehoren afkeer van alle vormen van met de wapens afgedwongen verovering, dat wanneer in zijn geval substantieele maatregelen tot herstel door den overrompelaar zullen moeten worden genomen, een geschikt deel van aangrenzend Pruisisch grondgebied hetzij zal moeten worden afgestaan aan Nederland (onder beding dat Duitschland

deszelfs Pruisische inwoners binnen hetzij op eenige andere wijze, op een tijdelijken of permanenten grondslag, worden gebracht onder beheer en binnen het economische kader van Nederland.

een definitieve beslissing

Het kan niet de taak van het huidige Nederlandsche kabinet zijn, het land, dat op dit oogenblik niet op de daartoe aangewezen wijze kan worden geraadpleegd, te verplichten tot een definitieve politiek betrefende zulk een belangrijke aangelegenheid, waarover niet onmiddellijk een beslissing behoeft te worden genomen. Doch de Nederlandsche regeering beschouwt het als haar plicht 's lands rechten te reserveeren, vooral met betrekking tot de formulering van zijn weloverwogen meening en van zijn vorderingen in zijn bevrijding, en om dit ter kennis te brengen van de regeeringen der Vereenigde Volken in het bijzonder en van de openbare meening in het algemeen.

Dit doende laat de Nederlandsche regeering de smart en het leed buiten beschouwing, die aan het Nederlandsche volk zijn toegebracht door de vertegenwoordigers van het volk van Duitschland. De smart, veroorzaakt door hun wraakzuchtig worden van Nederlands nationale leven, door hun massale deportatie van Nederlands mannelijke jongelingschap, door de uithongering, die zij hebben toegelegd, door hun op groote schaal gepleegde moorden en middel-euwsche martelingen, die den dood van duizenden goede burgers ten gevolge hebben gehad, deze smart moge om vergelding schreeuwen, zij kan nimmer worden goedgekeurd in termen van materiele waarden."

Verklaring minister van Kletfens

Radio Oranion op 28 October een korte verklaring uit van den

NIEUWS UIT BEVRIJD GEBIED

• Het Parool (Eindhoven) schreef op 10 October: "Laten wij in bevrijd gebied die van druk en dwang plotseling ontlast zijn, voortdurend gedenken het overgrote deel des volks dat nog immer een steeds zwaarder lijden te verduren heeft. Vragen wij den almachtigen God dat Hij ons volk wil bijstaan in deze bittere beproefing."

• In Heerlen wilde de bevolking den Amerikanen een vriendelijk, maar nuttig geschenk aanbieden. Maar de Amerikanen waren al van alles voorzien! Tenslotte bleek dat hun leerjaarband een bas, viool en gitaar miste. Er werd net zo lang gezocht tot er een bas, viool en gitaar gevonden waren, en deze werden met eenige passende woorden aan de bevrijders overhandigd.

• Tal van bladen die thans in de bevrijde gedeelten van Nederland verschijnen, hebben in hun eerste nummer het gedicht "De achttien dooden" van Jan Campert afgedrukt, als aansporing om den voor de bevrijding betaalden prijs niet te vergeten.

• In Alweert trachtte een boer, na de bevrijding, boter "zwart" te verkoopen voor fl.65.-per pond. Hij werd terstond door een lid der verzetsbeweging inerekend. "Het is meer dan erelijk," schreef het blad *Medeelingen* dat te Weert verscheint, "dat er nu nog boeren zijn die zich aan groven woeker schuldigen maken."

• In Oss verscheint het onafhankelijke blad *De Streeke*, waarin ook reeds de burgemeester-dichter Louis de Bouillon geschreven heeft, nu bovengenoemd, van Jan Campert afgedrukt, als aansporing om den voor de bevrijding betaalden prijs niet te vergeten.

• De meeste bladen in bevrijd gebied publiceren dagelijks in het Engelsch een kort overzicht van het voornaamste nieuws dat door de Geallieerde troepen zeer op prijs wordt gesteld.

• A. J. Zoetmulder schreef op 29 September in het *Eindhovensche Dagblad*: "Katholieken en Protestanten hebben in de oorlogsjaren gelijkelijk hun offers gebracht voor het vaderland en de geestelijke vrijheid. Het zou jammerlijk zijn als wij het tegenover onze gemeenschappelijk martelaren niet als onze dute plicht erkenden, te streven naar de grootst-mogelijke eendracht."

• De burgemeester van Eindhoven, de heer Verdijk, heeft de ouders aangespoord de kinderen van de zijwegen af te houden, daar die zeer gevaarlijk zijn door het drukke Geallieerde militaire vervoer.

• In October zijn in alle Helmondse Kerken godsdienstoefeningen gehouden voor overwinning en vrede.

• Directeur en personeel van de Eindhovensche Muziekschool, hebben meegedeeld dat zij nimmer iets te maken hebben gehad met de Kultuurkamer.

• Het Leger des Heils is in het Zuiden des lands wederom met zijn samenkomsten begonnen.

• De burgemeester van Helmond zond bij de bevrijding namens de burgerij telegrammen van hulde en dank aan Hare Majesteit de Koningin en aan Winston Churchill.

• Toen Nijmegen in nood was hebben de boeren van Mill, Grave, Boxmeer en Beuningen spontaan alle mogelijke levensmiddelen, waaronder fruit en eieren, ter beschikking gesteld van de Nijmeegsche bevolking. "Deze geste zal nog lang in onze dankbare herinnering blijven," schreef het Bureau der Noodvoedselvoorziening te Nijmegen.

• Oss heeft, blijkens een bericht van begin October, weinig schade geleden. In Heesch echter werden bijna alle huizen door de Duitse cultuurdragers platgebrand.

minister van buitenlandse zaken, die vaststelde: "De Nederlandsche regeering stelt in dit stadium geen eisch tot aanhechting van Duitsch gebied. Wel heeft zij het verstandig geacht, thans te zien of de Nederlandse volk het recht voor te behouden zoodanige aanhechting te verlangen, indien ons volk na rijp beraad na de bevrijding tot de slotsom mocht komen, dat dergelijke aanhechting niet alleen zakelijk gemotiveerd, maar ook anderszins wenschelijk is. Wij zullen ook deze vraag tezamen, op onze eigen Nederlandsche, democratische manier beantwoorden en handelen, al naar het antwoord uitvalt."

"Laten de Duitschers alle hoop opgeven dat er eenige kans is op tweedracht tusschen de krachten die hun verzet zullen verpletteren."

Churchill en Eden uitgeleide gedaan door maarschalk Stalla en Molotov.—Deze foto werd genomen op het vliegveld te Moskou, na het einde van de negendaagsche besprekingen tusschen de Britsche en Russische staatslieden. In Londen teruggekeerd, zei Churchill in het Lagerhuis: "Ik ben verheugd, te kunnen mededeelen dat onze betrekkingen met Sovjet-Rusland nooit nauwer en haerlijker zijn geweest dan op het oogenblik. Wij zullen den oorlog tegen Duitschland voortzetten tot de volkomen overwinning is behaald."